

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., 1/2 an 2 fl. 50 cr., 1/2 an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., 1/2 an 3 fl. 50 cr., 1/2 an 7 fl.
1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

1/2 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci.

Abonamente se fac numai plătindu-se înainte.

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima-dată 7 cr., a doua-oată 6 cr.
a treia-oară 5 cr., și timbru de 30 cr.

Redacția și administrația: Strada Poplăcei Nr. 15.

Se prenumără și la poste și la librării.

Epistole nefrancate se refuză. — Manuscripte nu se înapoiază.

Numeri singuratici à 5 cr. se vând la Tipografia, soc. pe acțiuni

Numeri singuratici à 20 bani se vând la librăria G. Cârjan, Ploesti

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

Moartea Impărătesei-Regine Elisabeta.

Sibiu, 16 Septembrie n.

În mijlocul doliului general ce se manifestă pretutindenea în țară și în lume, ne preocupăm mult momentele politice care se manifestă ori se pregătesc a se manifesta în aceste triste zile.

De remarcat e, că după cele mai noue stiri sărbătorile jubileare absolute nu se vor fi; chiar și serviciul dumnezeesc proiectat a se fi în 2 Decembrie n. în biserica stului Stefan va rămâne. Aceasta, se zice, este dorința M. Sale. Și astfel festivitățile de doliu profund ce se vor face mâne cu prilejul înmormântării, vor lua locul sărbătorilor de jubileu... O pătrunzătoare schimbare a lucrurilor!

În legătură cu acest moment vine al doilea. După unele foi maghiare, M. Sa Monarhul s'a pus într-o intimă comunicațiune și schimb de telegrame cu Arhiducele Francisc Ferdinand, presupunând se succesor, și lucră la un mare act de stat...

Nu se știe încă ce este acel act și ce înseamnă întemele legături și corespondențe dintre Monarhul și succesorul său. Se dă însă ca sigur, că după înmormântarea M. Sa va da un manifest către popoarele sale.

Se poate foarte ușor, ca prin acest manifest M. Sa pe lângă exprimarea înaltei sale mulțumiri pentru manifestările de doliu, să ne anunțe, că retrăgându-se în liniște și singurătate de doliu, încredințează frânelor guvernării Arhiducelui Francisc Ferdinand...

Aceasta este impresiunea ce ni-o fac stiri referitoare la Monarh și moștenitorul tronului.

Eată câteva nou informațiuni:

Condolențele Suveranilor.

Toate ziarele publică textele telegramelor de condolențe sosite Monarhului nostru dela diferiții Suverani. Dăm și noi câteva din aceste acte:

Papa Leo al XIII-lea.

Roma, 11 Sept.

Ne grăbim a ne exprima Maiestății Tale durerea și indignarea noastră cea mai adâncă față de barbarul atentat, săvârșit în contra Maiestății Sale Impărătesei. Ne rugăm pentru sufletul nobil al jertfei și cu pietate ne ridicăm inima spre Dumnezeu, ca el Atotputernicul să dea putere Maiestății Tale în această grozavă nefericire, și în această dureroasă încercare, care deprimează cele mai sfinte sentimente, și din îndușoșata și îndurerată noastră inimă părințească, trimitem Maiestății Tale și întregii familii domnitoare binecuvântarea noastră.

Wilhelm al II-lea, împăratul Germaniei.

Palatul de marmoră, 10 Sept.

Chiar când m'am reîntors dela manevre, mi-s'a împărțit înfiorătoare știri, a celei mai măgave crime din lume. Adânc mișcat și impresionat, abia aflu cuvinte ca să-mi pot exprima ce simțesc față de Tine, și cât de adânc simțesc împreună cu Tine greaua pierdere. E o încercare venită dela Dumnezeu aceasta, pe care noi oamenii nu o putem cuprinde, numai grozava povară 'i-o simțim, și singura mângâiere pentru noi mizerii oameni e aceea, că acolo sus s'a dispus și hotărât așa.

Victoria, regina Angliei.

Balmoral, 10 Sept.

Nu aflu cuvinte a-mi exprima condolențele și turburarea inimii. De totului înfiorător și grozav e faptul, D-zeu să te mângâie și să fie cu Tine.

Umberto, regele Italiei.

Torino-Reggia, 11 Sept.

Lovitura tirană și neașteptată, care a căzut asupra Ta, ne umple de groază și înfiorare. Aș dori să fiu lângă Tine, ca să-ți pot arăta prin iubirea mea, cât de adânc îți împărtășesc durerea. Dar' deși suntem departe de Tine, eu și Margareta din adâncul inimii noastre ne ală-

turăm la lacrimile și rugăciunile Tale, îndreptându-ne spre Dumnezeu, ca să-ți dea cea mângâiere, care singur e în stare a o presta. Te îmbrățoșez.

Tarevna și Tarul Rusiei.

Livadia, 11 Sept.

Cu înfiorare am auzit fatala veste. În această grozavă încercare îți trimitem expresiunea înfrântă și durere noastră celei mai sincere. Dumnezeu să te mângâie și să-ți dea putere a suporta ireparabila pierdere.

Felix Faure, pres. Republicii franceze.

Rambouillet, 10 Sept.

Pétruns de înfiorare la vestea aceluia scârboș atentat, căruia 'i-a căzut jertfă Maiestatea Sa Impărăteasa și Regina, inima mă îndeamnă, ca să-mi exprim Maiestății Tale durerea și condolarea mea sinceră, prin care din adâncul inimii mele mă alătur la durerea Maiestății Tale și rog pe Maiestatea Ta să fii convins de intima și sincera mea simpatie.

Regele Carol al României.

Ragaz, 10 Sept.

Nu aflăm cuvinte pentru a ne exprima adâncă durere, ce ne cuprinde deodată pentru nefericirea neexprimabilă, care a căzut asupra Ta. Ne rugăm la Dumnezeu, ca să te apere pe Tine și să-ți dea putere, ca să poți suporta cu rezignare greaua încercare.

Mac Kinley, președintele Statelor-Unite.

Washington, 10 Sept.

Cu adâncă durere am luat la cunoștință asasinarea Maiestății Sale Impărătesei Austriei, în decursul petrecerii sale în Genf, și față de Maiestatea Ta sunt interpretul celor mai sincere simpatii ale guvernului și poporației Statelor-Unite.

Monarhul și moștenitorul de tron.

Ziarele franceze au scris, se vede, că Arhiducele Francisc Ferdinand ar fi earăși bolnav. Presa oficioasă dela noi publică acum categorice desmințiri în privința aceasta. Aceste desmințiri dau oare-care temei de probabilitate informațiilor, cam tainice, publicate de »Egyetértés».

În nrul dela 14 Septembrie acest ziar publica din Viena cam următoarele:

»Duminecă noaptea Maiestatea Sa de abia a închis ochii; îndată după miezul nopții s'a dus în camera sa de lucru și a scris până pe timpul când își începe de comun lucrul. Nici secretarilor săi n'a spus, ce scrie. Și ieri noaptea (în 12 l. c. Red. »Trib.») de abia a dormit câteva ore...

Duminecă d. a. Francisc Ferdinand a fost în audiență de 1/2 oră la M. Sa; după audiență Arhiducele a plecat numai decât la moșia sa din Eckartsau. Seara Maiestatea Sa a primit o telegramă mai lungă dela el, și de atunci necontenit comunică între sine oficiile telegrafice din Eckartsau și Schönbrunn.

Toate aceste dau mult de vorbit; pozitiv nu știe nime nimic. Deasa comunicație între M. Sa și Fr. Ferdinand e în tot cazul bătătoare la ochi. Deocamdată e sigur, că M. Sa de abia doarme și că lucră la un mare act...

Același ziar publică acum următoarele dela corespondentul său:

»Viena, 14 Septembrie n.

Moștenitorul tronului Francisc Ferdinand s'a reîntors azi în Viena și mâne se duce la Schönbrunn, unde va petrece ziua întreagă. Din isvor semi-oficios se anunță, că M. Sa după înmormântare se gâtește cu un manifest.

Probabil că acest manifest e în strinsă legătură cu încredințarea dată moștenitorului de tron Francisc Ferdinand.

Dar' se poate și aceea, ca cuprinsul manifestului să fie numai (?) mulțumita, ce se va exprima după înmormântare poporului ambelor țări pentru participarea sa la doliu.

Din Oradea-mare.

În catedrala română din Oradea-mare s'a celebrat o liturgie funebrală

solemnă. A pontificat însuși Exc. Sa Episcopul Pavel, care a venit dela Stăna de Vale imediat ce a auzit trista știre. Episcopul a fost asistat de un mare număr de preoți și canonici, ear' cântările liturgice le-a executat corul dela preparandie.

În circularul de doliu ce a edat către cler și popor, Exc. Sa arată cu cuvinte pătrunzătoare mărimea loviturii ce a ajuns țeara și toate popoarele ei. Dispune apoi servirea de parastase și pe 17 Sept. n. ferfi școlare cu sărbări funebre.

Voci din presa română.

»Patria« din Cernăuți scrie un prim-articol din care dăm următoarele:

»Adânc emoționate se adună popoarele monarhiei în aceste zile de grea cumpănă în jurul mult cercatului tron și cu iubirea lor nefățărită caută să aducă mângâiere și alinare preabunului Domn și Părinte al popoarelor.

În fața cruntei morți încetează toate ostilitățile cari frământă atât de adânc întreaga monarhie și cuprinse de un sentiment împloară toate țările și popoarele putere dela Tatăl ceresc pentru Împăratul, care să încovoie copleșit de durere nespūsă.

Poporul român, care atât în zile senine, cât și în zile de restriște a rămas neclintit în credința sa către tron și Augustul purtător al coroanei Habsburgilor, adânc emoționat și neconsolat depune o lacrimă ferbișă pe racla nefericitei Impărătese, dorind din inimă curată, ca prea iubitul Monarh să afle mângâiere și putere nouă în iubirea nemărginită a supușilor săi credincioși...

Capetele încoronate.

— Din »Drapelul«.

»La prima vedere s'ar pără că nu există muritori mai fericiți decât capetele încoronate. Din atâtea sute de milioane de ființe, pentru care simpla problemă a traiului zilnic este încunjurată de cele mai grele dificultăți, din atâtea sumedenie de oameni, cari cu prețul celor mai mari sacrificii și celor mai teribile eforturi ajung să-și creeze o soartă mai bună, un nume, o pozițiune socială, apar câteva personalități, care prin simplul fapt că 'și-au dat osteneală s' nască, au tot ce pot dori, toate bogățiile lumii ca și toate onorurile, toată gloria pe care un deceniu poate s'o îngrămădească asupra unui singur om, au strălucire fără seamăn, au puțința de a-și înscrie un nume neperitor în marea carte a istoriei.

Acești privilegiați ai omenirii și ai sorții, par a fi la adăpostul ori-cărei miserie de care e veșnic amenințat un muritor din comun.

Și cu toate acestea nu există drame mai înspăimântătoare decât acele care se întâmplă în familiile regale și imperiale, nu există miserie mai tragice ca aceea care lovește, dela o vreme încoace, capetele încoronate.

Și aceste miserii și nenorociri nu sunt mari numai prin contrastul care-l fac cu atotputernicia celor loviți, ci sunt mari și prin ele înseși.

Casa de Austria ne dă pilda cea mai grozavă. Nenorocirile cele mai cumplite urmăresc cu o înspăimântătoare persistență această nefericită casă domnitoare.

După-cum am spus-o și cu altă ocazie, Împăratul Austriei, copil încă, s'a urcat pe tron în mijlocul celor mai mari frământări politice ale anului 1848.

De abia însurat, a pierdut pe primul copil și după câțiva ani, într'un războiu nenorocit a pierdut aproape toate posesiunile din Italia.

După aceea un desastru financiar a bătut țeara, aducând-o la două degete de faliment.

În 1867 țeara a fost desmembrată într'o împărăție și un regat, după un nou războiu nenorocit în care au fost pierdute două provincii: Veneția și o parte a Silesiei.

Din ziua aceea au încolțit toate semințele de luptă și de ură între na-

ționalități, care au ajuns astăzi să pue în primejdie existența însăși a țării.

În acest timp una din cele mai misterioase drame răpi vieța moștenitorului tronului, unicul copil de gen masculin al familiei, podoaba și speranța ei în viitor.

Drama din urmă, asasinarea Impărătesei, care fusese precedată de tragicul sfârșit al surorii ei, ducesa d'Alençon, în incendiul dela bazarul de caritate din Paris, culminează vieța de nenorociri sfâșietoare a bătrânului Monarh.

Suferințele și pierderile casei de Habsburg în a doua jumătate a veacului nostru, constituiesc drama cea mai îngrozitoare din câte a înregistrat istoria.

Celelalte familii domnitoare ale Europei n'au fost nici ele cruțate. E destul să reamintim asasinarea Împăratului Alexandru al II-lea al Rusiei, moartea prematură a colosului fizic Alexandru al III-lea, minat de o boală crudă, starea precară a sănătății moștenitorului presupțiv al tronului, pentru a vedea că familia domnitoare a Rusiei nu e mai fericită.

Deasemenea tragică la culme a fost durată și sfârșitul familiei Napoleon în Franca.

În Spania moartea prematură a unui rege tinăr în care țeara punea atâtea speranțe în urma atâtor desastre și frământări pe cât de inutile, pe atât de sângeroase, pierderea colonilor, durerea regentei care vede țeara în prăpăstie și coroana tinărului ei fiu amenințată, sunt atâtea drame grozave, care arată că fericirea e rară și puțină în familiile domnitoare.

Purpura, aurul, gloria și renumele nu sunt, după-cum se vede, de nici un folos și de nici o apărare în contra nenorocirilor și al oviturilor soartei.

Sibiu, 16 Septembrie n.

Conferența interparlamentară de pace. În anul acesta conferența interparlamentară de pace era să se țină în Bern.

În urmă atentatului căruia 'i-a căzut jertfă Impărăteasa noastră, fiind Helveția întreagă în agitație, conferența nu se va țină la Bern, ci la Bruzella, în 29 l. c.

Despre aceasta membrii conferenței interparlamentare au fost înștiințați telegrafic.

În conerență vor adresa o scrisoare de omaj Țarului pentru acțiunea întreprinsă în interesul păcii, care va fi trimisă la Petersburg prin o deputațiune, și se va decide locul unde se se țină conferența în anul viitor.

»Apel către popoarele monarhiei«. Poetul politician Jókai a anunțat — după-cum am scris ieri pe urma lui »Reichswehr« — că va lansa printr'un articol un apel către popoarele monarhiei, ca să se împacă și să procure prin armonia lor un moment de mângâiere Monarhului greu încercat...

Comunicatul lui »Reichswehr« se sfârșea cu următoarele cuvinte ale lui Jókai:

»Voiu scrie de sigur acest articol și îl voi publica într'un ziar de aici« (din Budapesta).

Aceste cuvinte Jókai le-ar fi zis Duminecă. Până astăzi însă articolul lui nu s'a publicat. Noi îl așteptăm cu interes.

Într'aceea se anunță un »Manifest către popoarele monarhiei« — din partea M. Sale, mult îndureratului nostru Monarh.

În tot cazul se pare că, se pregătesc evenimente mari.

semnțele de luptă și de ură între na-

Figuri dela manevre.

Baronul Beck.

Feld-Zeug-Meister, vicemarșal, șeful statului-major austro-ungar. Spiritul rector al armatei. Excelența Sa a condus manevrele, și verosimil că în viitorul războiu al monarhiei va conduce și armata. E om foarte luminat și soldat harnic.

A fost amic intim cu neuitatul nostru general de pie memorie Traian Doda, cu care și în anii din urmă a stat în corespondență.

Baron Géza Fejérvary.

Ministrul honzivilor. Ca generalul împărătesc a excelat în războaiele din Italia, la Solferino și Magenta. Pentru merite extraordinare militare a fost decorat cu ordinul Mariei-Teresiei, cel mai înalt ordin austriac pentru fapte militare. Fejérvary e persoană grațiosă la curtea împărătească. Vorbitor și parlamentar bun. Șovinist ungaru adese-ori l-au atacat pe nedrept. E cel mai cumințe militar ungar.

LIBERTATEA

de

JOHN STUART MILL.

— Traducere de Teodor V. Păcățian. —

II.

Libertatea cugetării și a discuțiunii.

(Urmare).

A voi să nu ascuți o opinie, din firma presupunere că e falsă, e tot atâtea cât a presupune, că convingerea proprie e o convingere absolută. Ori-ce împedecare a discuțiunii, înseamnă arogarea unei infalibilități. Condamabilitatea ei e decretată dar' de acest motiv general, care însă de aceea nu e motivul cel mai slab.

Din nefericire pentru mîntea sănătoasă a omeniei, faptul falibilității omului n'are nici pe departe, în judecata practică, gravitatea pe care 'i-o acordă teoria. Căci pe când fiecare recunoaște de bunevoie că e falibil, numai puținii află de lipsă a lua măsuri de precauțiune contra infalibilității lor proprii, sau a concede admisibilitatea, că opinia părută lor foarte sigură, poate să forneze exemplul rătăcirii, căreia ei recunosc a pute fi expuși.

Domnitorii absolutiști și alții cari sunt dedați cu supunerea nelimitată, simțesc de regulă aproape în toate afacerile, această perfectă încredere în opinia lor proprie. Oamenii mai bine situați, cari ved câte-odată, că ideile lor sunt combătute și nu sunt cu totul neobișnuite a asculta de îndreptările ce li-se fac, — când vederile lor sînt false, — pun această nemărginită încredere în opiniile lor numai atunci, când acestea sînt împărțite de întreaga lor împrejurime, sau de aceia, cu cari ei se întâlnesc de regulă. Căci în aceeași măsură, în care omul nu se încrede în părerea sa proprie răsleată, se proptește de regulă, cu cea mai mare încredere, în infalibilitatea »lumei«, în general.

Și pentru fiecare ființă particulară, lumea înseamnă partea aceea cu care ea vine în coatințare; adică: partidul său, secta, biserica, clasa sa socială. Ca asemănare, omul ar pute fi, numit pretutindenea liberal și om cu sentimente nobile, care își lățește ideile peste țeara și peste epoca sa proprie. Încrederea omului față de această mitică autoritate, nu e zdruncinată de loc prin faptul că alte epoci, țări, secte, biserici, clase, partide, cugetau și cugetă tocmai contrarul. El lasă lumii sale proprii responsabilitatea pentru autenticitatea vederilor cari stau în conflict cu »lumile« altor oameni, și îi pasă foarte puțin, că simpla întâmplare decide, care din aceste numeroase lumini formează obiectul conștiinței sale, și că aceleași motive, cari în Londra au făcut din el un biserican, în Peking puteau se face din el un Budhăist sau un aderent al lui Confucius.

Lucrul e dela sine atât de învederat, după-cum învederat a fost el și de mulțimea motivelor doveditoare, că tim-

purile sânt tot atât de puțin infalibile ca și indivizii. Fiecare epocă avea numeroase vederi, pe cari epocile următoare le-au declarat, nu numai de false, ci chiar de nebune; și e tot atât de cert, că multe din vederile cari au astăzi apreciere generală vor fi abandonate de vremile următoare, tot așa cum multe din cele-ce mai înainte erau generale, au fost abandonate din partea prezentului.

Obiecția, care s'ar pute aduce acestui argument, ar primi verosimil forma următoare: în oprirea răspândirii unei greșeli nu zace o pretenție mai mare de infalibilitate decât în celelalte lucruri, puse la cale din partea autorităților, conform judecății lor proprii și pe răspundere proprie.

Facultatea judecătorească a dat omului ca să se folosească de ea. Dacă acum ea se aplică în mod greșit, cine ar pute susține să nu se mai aplice nici-decum? A opri ceea-ce credem că e stricacios, nu înseamnă încă a te considera de liber de ori-ce rățecire, ci a-ți împlini datorința ce te apasă, pentru a lucra conform convingerilor tale conștientioase, fie chiar și greșite. Dacă n'am lucra nici-odată conform convingerilor noastre, de teamă ca nu cumva acestea să fie greșite, toate afacerile noastre ar rămâne neresolvate, toate datorințele noastre neimplinite. Obiecția, care nu poate fi aplicată la întregul nostru mod de acțiune, nu poate fi acceptabilă pentru forme speciale de acțiune. E de data guvernului și a ființei singulare, să-și formeze — după puțină — părerea cea mai corectă, să-și-o desvolute cu îngrijire și să n'o octroaze altora, înainte de a fi total siguri, că se află în drept. (Va urma).

1848.

Cronica anului.

Pesta, 15 Septembrie.

La propunerea lui Kossuth dieta trimite 16 deputați la dieta austriacă pentru a lega alianța. (Kerékgyártó).

Năsăud, 16 Septembrie.

Știrea oficială, că ministrul maghiar de război a pus la arest întreg batalionul român dus în Ungaria a produs în regimentul întreg o iritație în așa măsură, că este gata să se răscolească (însemnând, că regimentul s'extinde pe 44 sate românești). Se știe, că batalionul acesta a fost trimis la Ó-Becse în contra Sârbilor, dar se știe și aceea, că batalionul acesta n'a vrut să intre în foc, căci Românii nu vreau să se bată cu camerazii lor (grănițerii), cari chiar așa apără pe împăratul cum îl apără ei și cari acum se bat pentru-că le este periclitată naționalitatea de ce se tem și Românii, și pentru-că este periclitată integritatea monarhiei. (Gaz. de Tr. nr. 75).

Bistrița, 16 Septembrie.

În adunarea districtuală s'a enunțat conștient, că nime nu se supune legii nenacționate despre recrutare. Românii merg în masse mari la Năsăud, ca să fie conșcși ca soldați grănițerii. (S. W. 78).

Blaj, 16 Septembrie.

A treia adunare națională dela Blaj.

Din părțile Sibului sosesc pe la 10 ore mulțime de Români, la număr cam 3000. Cea mai mare parte înarmați cu lănci, furci de fer, ca o gardă națională să așezară înaintea bisericii catedrale.

Fruntașii aștearnură P. O. Capitlu o petițiune, care conține: 1. Asuprirea poporului cu noua lege de recrutare, care nu e încă sancționată. 2. Exoperarea dela guvernămintea unei adunări generale, în care se de publice poporului rezoluțiunile M. Sale dela Innsbruck, pașii comitetului național etc. 3. Să se elibereze toți prinșii politici. În urma acestora s'a și compus în adunarea capitalară reprezentanționa cătră guvern, alăturându-li-se petițiunea »necăjitorilor frați ardeleni« și s'a și trimis »stafeliter« la Cluj, prin deputații Vasile Rațiu, canonic și Andreiu Pop, profesor. (Org. Naț. nr. 18).

Pesta, 16 Septembrie.

După-ce ministrul -președinte în urma rezultatului neașteptat ce l'a adus comisiunea de o sută din Viena, și-a dat demisiunea în 11 Septembrie n., și după-ce Kossuth cu 3 bărbați pe lângă sine a guvernat țeara în mod provizoric 24 de ore, palatinul Ștefan de nou l'a însărcinat pe Batthyány cu formarea cabinetului, care și primi, dar numai sub condițiunea, că Maiestatea Sa, să asculte de guvernul maghiar și mai virtos să poruncească lui Jellaczi, ca să se retragă din Ungaria. Regele însă a trimis palatinului o scrisoare cu datul de 15 Septembrie, încunștinându-l, că a primit abdicarea ministrului și că primește și aceea, ca Batthyány să formeze cabinetul nou care să guverneze un timp oare-careva, dar condițiunile lui Batthyány nu le poate accepta, pentru-că nu este mulțumit cu garanța ce a dat ministrul trecut legilor celor mai noue; mai departe ministrul nou este împuternicit a scoate din circulație bancnote de 5 fl. fără a aștepta deciziunea Regelui și sancționarea legii; poate înrola câțane precum îi place înainte de a fi întărită legea de recrutare. În urma acestor »negrăjiuri« dieta mai hotărî, că ostașii maghiari din regimentele împărătești să treacă la honvezime. Dar Batthyány în dieta din 16 Sept. în urma acestora a declarat, că el nu poate primi presidența și numai cu greu a putut fi înduplecat să primească, ca se nu rămână țeara fără cârmă. (Közöny și B. Hirlap).

Blaj, 16 Septembrie.

Constituțiunea austriacă din nou a fost proclamată pentru Românii din Ardeal și acum au fost de față și oficerii trupelor împărătești. Garda națională se va organiza peste toată patria la 200 mii armați. (Gaz. de Tr. nr. 78).

Homor, 16 Septembrie.

Colonelul Urban, care s'a așezat prin ținuturile aceste încă în zilele trecute, făcându-și lagăr la Mocod a jurat pe mai mulți tineri români sub stindardul împărătesc; ba chiar și Sași și Unguri vin a jura la el. Pe aci e lătită vetea, că gardele ungurești vor să atace pe Români și Sași, deci poporul caută scăpare spre Năsăud. Dar tot așa fac și Ungurii de frica Românilor și fug toți la orașe părăsindu-și moșiile. (Gaz. de Tr. nr. 78).

Dela manevre.

— Caracterisări și aprecieri. —

În unul din raporturile noastre anterioare am constatat, că trupele de honvezi au făcut mari progrese în ambele decenii din urmă. Și așa și e. Pe când pe la 1872-3, o parte însemnată a corpului oficeresc subaltern a honvezimei era compus din (să 'mi-se ierte expresivitatea) tineri de valoare secundară, din studenți cu studii neterminate, din coconasi, cărora uniforma unui locotenent de husari li-se părea idealul sublimității, oficianți, cari-și perduseră posturile etc. etc.; astăzi, corpul oficeresc al honvezimei, deosebit prin trecerea unei mulțimi de oficeri dela armata comună la honvezi, specia aceasta a armatei monarhiei noastre a ajuns la un nivel de calificațiune suficientă și aproape egală cu cea a armatei comune.

Și într'adevăr. La manevrele dela Buziaș, unde au participat la fiecare corp de armată și câte o diviziune de 4 regimente de infanterie honvezească și un escadron de husari honvezești — în luptă, nu puteai observa aproape nici o diferență între trupele regești de honvezi, și între cele împărătești ale armatei comune austro-ungare.

E explicabilă această stare de lucruri. Materialul e tot acela, conducerea — superioară — tot aceea, și va și rămâne, în o eventuală luptă serioasă, tot aceea. Sub conducerea de generali probați împărătești, trupele de honvezi vor fi de valoare pentru monarhie în viitorul război.

E o temă cu care mă ocup cu predilecțiune, a studia și constata valoarea militară a diferitelor popoare — a diferitelor naționalități — din monarhia habsburgică.

De un pătrar de secol mă ocup cu această temă, și deja pe la 1876 ori 1877 am scris în »Albina« despre »Valoarea militară a naționalităților din Austro-Ungaria«.

Dintre cele 40 de regimente ce au fost adunate la manevrele dela Buziaș 32 (infanterie, cavalerie și artilerie) au aparținut armatei comune, ear' 8 regimente de infanterie erau honvezime.

La cele mai multe din aceste regimente, Românii erau în majoritate. Numai la regimentele nr. 5 și 6 (Seghedin și Teresopol) Românii lipsiau de tot, ori îi găsi ai numai sporadic. Aceste regimente se compun din Unguri și Sârbi. Rari sânt Românii și la regimentele de infanterie împărătești nr. 46 (Seghedin), 39 (Dobrișin), 101 Ciaba-Bichiușului și 82 (Săcuime), dar și la aceste regimente procentele naționalităților române sânt considerabile, recrutându-se numelele regimente în parte și din ținuturi locuite de Români (Comloșul și Săn-Miclăușul-mare, Leța-mare, Margita s. a. Reg. de inf. 2 (Brașov) Rom., Sași și Săcu, 29 (Torontal) Rom., Sârbi, Nemți, 32 (Oradea-mare) Români și Unguri, 31 (Sibiu) Rom. și Sași, 61 (Timișoara) Rom., Sârbi, Nemți, 62 (Mureș-Oșorheiu) sânt doară de jumătate românești, pe când la regimentele 33 (Arad), 43 (Caransebeș), 50 (Alba-Iulia), 51 (Cluj), 63 (Bi-

strița) și 64 (Orăștie) absolută majoritate a ficiilor sânt Români.

Regimentele de honvezi nr. 7 și 8 (Vârșeș și Lugoș), apoi 21 (Cluj), 23 (Sibiu), și 24 (Brașov) sânt compuse în mare majoritate din Români, sânt regimente românești.

La regimentele de husari proporționalmente, elementul maghiar e foarte considerabil, pe când la cele 4 reg. de artilerie a corpului VII. (Timișoara) se recrutează cu predilecțiune locuitorii români și germani de prin locurile montanistice ale Bănătuului (de pe la Bocșa—Reșița—Oravița și Anina). Personalul tehnic (tunarii) e compus din Nemți și Români de prin locurile montanistice, pe când personalul de comunicațiune e compus aproape exclusiv din Români de prin toate părțile, apoi și din Sârbi.

La corpul ardelenesc nr. XII. tunarii sânt în mare parte Sași și Români de pe la Abrud, pe când cei dela cai sânt Români și Săcu. Pentru trupele tehnice ale corpului 4 (pionieri, pontonieri, aeronauți) se folosesc tot Români și Nemți de prin locurile montanistice, cari întrec în talente tehnice și și în exercițiu prealabil pe locuitorii altor regiuni.

La manevrele dela Buziaș avurăm ocaziune a studia valoarea și aptitudinea militară cel puțin a susnumitelor naționalități, Români, Unguri, Nemți și Sârbi.

Cum sânt Românii — știm. Unde e mai greu, unde e mai rău, — acolo e Românul.

Dacă are corțul — bine. De nu — ear' bine, atunci doară afară la câmp, pe pământul gol, și dimineața viitoare e tot voinic și nu s'a răcit, deși noaptea fu cam răcoroasă. Dacă-și primește mâncarea la timp — bine. Dacă nu s'ndestulește și cu nimic, ba e fericit dacă găsește niște poame, ori cucuruz — nefert și nefript, — îl mănca pe »inima goală«, bea apă, și nu-și strică stomachul. (Va urma).

Cronica politică.

Împăratul Wilhelm și pacea universală.

Ziarul rusesc *Novoje Vremja* într'un număr mai nou al seu revine asupra toastului ținut de împăratul Wilhelm în Porta-Vestfalica. Ziarul crede, că din expresiunile, ce le-a folosit împăratul, se poate conchide, că acesta nu e aplicat a lua parte la conferența internațională de pace. În acest cas, scrie »Nov. Vrem«, consultările asupra proiectului țarului, care a fost primit cu atăta simpatie din partea guvernelor și a popoarelor, devin iluzorii. Fără participarea Germaniei nu are scop o conferență de desarmare. În cele din urmă ziarul rusesc revoacă în memorie afirmațiunea ziarului *Nat. Zeitung*, care culminează în aceea, că împăratul Germaniei la toate se lasă prea răpît de entuziasmul momentului și astfel se întreabă, că oare se rapoartă aceasta și la toastul vestfalic al împăratului?

Noi, incheie ziarul, am fi bucuroși să se adeverească supoziția din urmă, căci altcum proiectul conferenței internaționale devine inexecutabil.

Spania.

Cortezul spaniol a avut zile furtunoase, cu certe, acuzări și recriminări reciproce între deputați și senatori. Guvernul având teamă, că certele pot ave urmări periculoase, a solicitat dela regina-regentă un decret, ca eventual se poată închide camerele.

O depeșă din Madrid, din 14 l. c. anunță, că Sagasta a cetit în cortez decretul regal, prin care se prorogă ședințele pe timp nedeterminat.

Autonomia Cretei.

Răscoala din Candia, în care au căzut atâtea victime, poate să silească pe puteri a pacifica în adevăr Creta, introducând autonomia.

Din Roma se anunță, că puterile au în proiect să adreseze guvernului turcesc un ultimatum, în care e provocat să-și retragă imediat trupele și să primească autonomia. La cazul dacă Poarta s'ar opune, trupele turcești vor fi delaturate cu forța și autonomia va fi introdusă și peste voea Sultanului.

„Astra“ în Bănat.

Nou despărțământ — în Bocșa.

— Raport special al »Tribunei«. —

Bocșa-montană, 11 Sept.

Azi, la 3 ore după amiază, s'a întrunit în Bocșa-montană inteligența și popor, preoți și învățători, industriași și plugari din cercul pretorial al Bocșei și Reșiței, într'un număr destul de considerabil. La ora fixată, după-ce a premeras înscrierea de membri, delegatul »Asociațiunei«, dl Ioan Budințian, deschide adunarea prin o vorbire potrivită frumos rostită, în care se face istoricul »Asociațiunei«.

Oratorul amintește rezultatele produse de acest focalar măreț al literaturii și culturii poporului român precum și jertfele aduse pentru înaintarea mărețului scop, ce-l are »Asociațiunea«, ilustrând aceste cu date amănunțite din viețai și produsele »Asociațiunei«. Înregistreză mai departe direcțiunea, ce avem de observat în calea vieții noastre ca popor, aducând înainte zisa unui învățat, că omul nu luptă cu mâinile, cu picioarele, ci cu mintea.

Numai înmulțind armatura spirituală, am progresat în ultimii decenii. A marcat apoi situațiunea, care azi ne dă ocaziunea frumoasă pentru sprijinirea scopului »Asociațiunei« desvoltând țaria voinei, care prin energie produce fapte. Accentuează mai departe necesitatea cultivării economiei raționale și a spiritului de păstrare, ear' de încheiere a constată, că în lupta noastră avem doi factori, familia și școala. Cea dintâi cultivând prima-oraș și nobilităd internul, impulsurile folositoare, a doua, școala, dând cu luminiile ei direcțiunea în cultură și în economie.

Devisa de azi a poporului nostru e bunăstare materială și întărirea forțelor intelectuale.

Terminând cuvântul de deschidere, designează de notar adhoc pe preotul Petru Ieremia, ear' de cassar adhoc pe contabilul Axente Mureșan.

Se suspinde apoi ședința pentru continuarea înscrierilor de membri.

Redeschizându-se se constată, că s'au înscris 42 de membri ordinari à 5 fl. pe an și 27 membri ajutători, între cari și 3 dame, *Liliana Bojincă*, înv

FOIȚA „TRIBUNEI“.

Ântăia iubire.

Stau singur la masă pe gânduri și tremur,
Ântăia iubire mă turbură ear',
Din vraja-amintirii trecutelor vremuri
Tot vii și frumoase în minte-mi răsăr!

E noapte și luna revarsă lumină,
Și frunzele sună mișcându-se lin,
Grădina de sfinte mirese e plină
Ear' cerul de stele frumoase e plin!

Prin liniștea sărei un cântec răsună
Și-î blând și e tainic de un farmec duios,
Atâtea iluzii în minte-mi adună
Viețai îmi pare un cântec frumos!

În soapte, cu frică aud cum mă chiamă
Iubta... mă turbur la dulcele-î vers...
M'apropiu... și singur nu pot să-mi dau seamă
Cum inima-mi bate și tremur în mers...!

Robit de frumșea și ochii femeii
De florice brăve cuprind-o ușor...
De clori în tăcere se scutură teii,
Ne-ngroapă, ne-mbată, cu farmecul lor!

Stau singur la masă pe gânduri și tremur
Și-î fața în palme plângând mi-o afund...
Așa-s de frumoase trecutelor vremuri,
Dar' câtă durere în ele ascund?!!

Emilian.

Contemplare.

Luna doarme peste ape; melancolica ei rază
Se-implețește printre trestii, răsfrângându-se
ușor;
O! ce trist răsună codrul; al lui freamăt de
durere
Pare-un cântec ce se perde depărtat și plângător.

Infinitul își îmbracă haina lui de dulci mistere;
Câte-o stea vâzduhul taie, dispărând în depărtări;
Ah, din visurile noastre nu avem în a lor urmă
Decât chinul și amarul dureroasei deșteptări.

Ca o palidă amintire chipul ei 'mi-apare 'n minte;
Toate din trecut prin față 'mi-se 'nșirue și trec;
Obosit de realitate, pe când vremea mereu curge,
Ochii mei cuprinși de lacrimi cătră valuri se
aplec!

1898, București

Sofronie Ivanovici.

Cadențe.

— Poesie în prosă. —

Pe drumul de fer...
Cum trec dinainte-mi copacii și
casele toate. E par'că o goană nebună
le-alungă să alerge mereu.

Alergați, alergați!
Privind dela gîm amurgul mă înduioșează,
când ved cum se sting ale
soarelui raze departe 'n apus.

Al roatelor vuet îmi sună în auz.
E par'că un cântec frumos fără seamă
și trist ca și inima mea.

Odată, de mult...
Abia mai țin minte ce mult ne
iubiam.

Copii cum eram, noi nu ne dam
seama, că dragostea dulce e plină de
amar.

O singură vrajă stăpână era.

O vrajă de basme cu visuri de aur:
iubirea, iubirea.

Din a vremilor ceață te ved cum
apari. Frumoasă și dulce și nemuritoare-
î imaginea ta.

Imagina ta.

Sficios, umilit m'am oprit înainte-î
și dornice brațe am întins s'o cuprind.

Am întins s'o cuprind... dar' — nu
am ajuns-o. Atăta frumșe și dragă-
lășie erau prea curate, ca eu să le sting
în noroiul de patimi.

„Ți-am zis: »O rămâi!«
Rămâi zimbitoare deapururi iubită,
curată ca roua în zori. Rămâi și
s'adun la picioarele tale comorile lumii
întregi. Rămâi și stăpână să fii fără
marginii pe inima mea.

Am vrut să țin vremea în veci-
nicu-î curs... distrugă, răstoarne o lume
întreagă, dar' tu s'o rămâi!

Am vrut s'o opresc... să ved cum
se stinge o lume întreagă, cum însumi
mă 'ntunec, mă perd fără urmă, dar' tu
s'o rămâi!

Și cine-î de vină, că nu s'a putut?
Femeie erai ca și celelalte și eu
am voit să te pun mai pe sus. Femeie

erai și n'am avut dreptul să-ți cer, ce
nu se putea. Legată de vreme, ca vremea-
î statornică inima ta. Legată de
vreme, cu vremea vei trece și tu.

Și-atunci ca o marmoră rece o
să-ți spun: te-am uitat.
Te-am uitat, te-am uitat!

O goană nebună...

Cum trec dinainte-mi copacii și
casele toate — și cine-î nebunul se facă
sffirșitul turbatului curs? Cum trec în
o goană nebună viețile noastre — și
cine cutează s'oprească în sboru-î o
clipă măcar?!

Te-am uitat, te-am uitat!

Iubirea se schimbă cu vremea, căci
toate se schimbă. Al roatelor vuet s'aude
mai tare, mânia e par'că în vuetul lor.
Pe maluri salcâmii și stîlpii se-ntind să
mă vadă. Felinarele scapără aprinse
de ciudă. Și toate erump deodată:

— Minciună, minciună!

Departă răsună cuvântul în văi.
Echouri slăbite-î răspund de departe:
— Minciună, minciună!

O clipă rămân auriat ascultând c'un
zimbet ironic. Atăta mânia, și atăta
protest, când toate-s perdute — la ce?!
Tărzie, zădarnice-s toate protestele.
Salcâmi, felinare și stîlpi înțelegeți,
zădarnice-s toate, să-î spunefi iubitei
ce-am zis:

— Te-am uitat!

Ca prin vis îmi apari...
Cu fața sâlnă de-un zimbet cochet,
prefăcut. — Cum nu pot să sufer suri-
sul acela!

Mă 'ntrebi cu fățarnică liniște:
— Crezi?!

Cum nu pot să sufer liniștea aceea!
— Vezi bine, că cred — îți răspund.
Și te ved cum te superi: un tremur
ușor în colțul gurii și ochii 'ți-s umezi
de lacrimi.

Ah ochii tăi negri și mari — tu
bine știi cât de puternică armă e la-
crima — totuși mă întrebi:

— M'ai uitat?

— Voiam să te 'ncerc. A fost numai
glumă... Tu bine știai... Dar' lasă, căci
eară zimbetști prefăcută și nu pot să
sufer surusul acela! Ai vrea declarații,
ai vrea umilire — să rîzi?

Te-am uitat, înțelege, 'ți-am spus-o
odată, femeie ești și tu ca celelalte....

Al roatelor vuet îmi sună în auz,
mânia e par'că în vuetul lor. Pe maluri
salcâmii și stîlpii se întind să mă vadă,
luminiile scapără aprinse de ciudă. Și
toate erump deodată:

— Minciună, minciună!

Departă răsună cuvântul în văi.
Echouri slăbite-î răspund de departe:
— Minciună, minciună!

— Minciună, minciună!

Simin.

taoarea la școala de fete, Regina Meda, preoteasă și Iulia Marcu.

Dela membrii înscriși s'au încasat 189 fl., rămânând restul a se încasa ulterior.

Urmând alegerea comitetului, la propunerea dlui Dr. Aurel Oprea, avocat, se aleg: Ioan Budințian de președinte, ear' de membri Maxim Popovici și Ioan Vulcan, protopopi, Ioan Marcu și Stefan Albu, învățători.

Din incidentul înfricoșatului și înfiorătorului fapt întâmplat înaltei Case domnitore prin atentatului contra Împărătesei și Reginei noastre Elisabeta, s'a expedit din siml adunării o telegramă de condolență M. Sale Împăratului și Regelui nostru Francisc I.

S'a ales apoi comisiunea pentru autenticarea protocolului și s'a încheiat adunarea.

Dee Dumnezeu, ca în acest ținut Bocșa—Recița, unde și mai mult se poate, se dăm tot mai multe semne de viață și jertfă pentru interesele bine pricepute ale poporului nostru.

Cronica zilei.

Sibiu, 16 Sept. n.

Ordul Elisabeta. Am amintit la timpul seu și noi despre nou înființându-l ordi Elisabeta, numit după numele Maiestății Sale Împărătesei. Ordul acesta se va împărți exclusiv femeilor, cari și-au câștigat ori își vor câștiga merite pentru patrie și societate.

Ziua Elisabeta — sărbătoare școlară. Ministrul Wlassics va da în curând un ordin prin care în memoria Împărătesei va institui pe viitor ziua Elisabeta de sărbătoare școlară, în care nu se vor ține prelegeri în școlile și institutele din țeară.

Costumul național — nepedagogic. »Patriei« i-se comunică, că la 1 Septembrie s'a prezentat d-șoara G. din Mitocul-Drăgornirnei la direcțiunea pedagogiului din Cernăuți, spre a fi primită ca elevă în institut. Directorul măsură de sus până jos fetița, care a avut inspirația a se prezenta în costum național și o întreabă: »Acesta ți-e portul?«

O mie de școale de stat. Ministrul Wlassics, precum spun foile ungeresti, proiectează din nou ridicarea a lor o mie de școale de stat. Aceste școale are să le ridice statul în decurs de 6 ani, cu deosebire prin înfățișarea curat românești și prin acele unde maghiarii sunt în minoritate.

Fidanțarea la curtea împărătească din Rusia. Marea prințesă Elena Vladimirovna, s'a fidanțat cu principele Maximilian din Baden. Mireasa abia a implinit 16 ani și e fiica marelui duce Vladimir Alexandrovici.

Panama din Arad. Medicii și-au sfârșit observațiile făcute asupra lui Băcs Nándor, eroul în prima panamă dela Arad, și defraudatorul alor zeci de mii. În decursul pertractării procesului deja — se zice — că Băcs ar fi dat semne de nebunie.

Chestiunea Dreyfus — Să desminte știrea, că Faure ar fi în contra revizuirii procesului Dreyfus. Faure nu se amestecă în cauză, și dă mână liberă de acțiune ministrilor.

Ioan Bechnitz. Notița de necrolog, ce am publicat alaltăieri despre regretatul Ioan Bechnitz, aflăm, spre uimirea noastră, că a fost interpretat în unele cercuri într'un sens cu totul opus intențiunii noastre.

Declarăm, pentru a preveni orice bănuie, că intențiunea notiței noastre era, să facem un act de pomenire despre decedarea celui bărbat, care a fost printre întemeietorii »Tribunei« și a căruia moarte ne-a rămas necunoscută câteva zile.

Grivița. Cu ocazia sărbării zilei de 30 August, luarea Griviței, dl general Berendei, ministrul de război al României, a adresat M. Sale Regelui Carol, la Ragaz, felicitări în numele armatei.

M. Sa Regele a dat următorul răspuns: »Mulțumesc din tot sufletul pentru felicitările așa de bine simțite ce îmi exprimați în numele iubitei mele armate, pentru fericirea și propășirea căreia fac neîncetat cele mai călduroase urări«.

Necrolog. Primim următorul anunț funebru: Corneliu Tobias, protonotar al comitatului Sibiu, după îndelungate și grele suferințe și-a terminat cursul vieții neobosite, dedicate binelui comun, în 15 Septembrie n. a. c., la 1 oră dimineața, în etate de 57 ani.

Avis. Din cauza consternătorului cas al morșei Împărătesei-Regine Elisabeta petrecerea cu dans anunțată pe 20 Sept. a. c. st. n. în Pristop (Chior) nu se va ține.

Senatul bisericesc.

Oficieri turci decorați de Monarcul nostru. Maiestatea Sa Monarcul nostru a decorat cu marea cruce a ordinului Leopold pe ministrul de război al Turciei Riza-paşa, cu marea cruce a ordinului Francisc Iosif pe Ahmed-Hefiz, președintele statului-major, și a împărțit alte orduri mai mici la 12 oficieri din statul-major.

O lămurire. Ziarul »Timpul« din București scrie în numărul seu dela 3 (15) Septembrie:

»Ziarul »Dreptatea« de ieri ne cere să spunem numele persoanei, care a remis în copie dlui Take Ionescu cele două acte emanând dela guvernul ungeresc, pe care d-sa le-a cetit în cameră și dintre cari unul se prefinde de cătră »Voința Națională«, că este fals.

»Prea Cucernicia Sa părintele Voinea nu a cerut expres discrețiunea dlui Take Ionescu, deși poate a avut intenția să o facă. În această stare de lucruri dl Take Ionescu a crezut, că face operă de dreptate socială, producând actele în camera României«.

Anarhiști deținuți. În Fiume au fost deținuți mai mulți indivizi dubii, cari gloriificau cu însuși-tire anarchismul și făpa lui Lucheni. Mai târziu s'a dovedit despre ei, că sunt niște anarhiști foarte periculoși.

Lucheni cere pedeapsă de moarte. Lucheni din închisoare a adresat o epistolă lui Ruffy, preșidentul confederației, prin care cere că asupra lui se aducă sentințat ribunalul din cantonul Luzerna, pentru-că în acel canton pedeapsa de moarte nu e ștearsă.

Știri mărunte. La Copenhaga a căzut de curând un meteor.

Ziarul vienez al lui Schönerer, »Unferfälschte deutsche Worte«, a fost confiscat pentru un prim-articol.

Cu prilejul înmormântării Împărătesei vor sosi la Viena o mulțime de trenuri extraordinare. Pentru încunjurarea eventualelor nefericiri, s'au luat cele mai stricte măsuri de precauțiune.

Comuna Făget din Bănat, a fost mistuită aproape întreagă de foc.

Mai nou.

»Cătră popoarele mele«.

»Reichswehr« scrie: »După festivitățile tenebrale Împăratul într'o proclamațiune, »Cătră popoarele mele« va exprima mulțumită pentru manifestațiunile de doliu ale poporațiunii. Manifestul se așteaptă pe Duminică, 18 l. c. și va fi afișat public în toate comunele monarchiei«.

Contra răsturnătorilor.

Din Prenzlau se telegrafează: Împăratul Wilhelm al Germaniei, răspunzând la salutul primarului a zis, că timpurile sunt serioase. Ar trebui pășit cu tărie contra velleităților de răsturnare; cetățenii să spriginească pe Împăratul și guvernul seu.

ECONOMIE

Revistă economică.

XVI.

10 Septembrie n.

Insoțirile de credit. Abia a împărțit ministrul ung. de finanțe apelurile pentru subscrierea de cuote fundamentale la insoțirea centrală de credit și deja fiasco acestei »celebre« instituții se anunță necrutător.

Na-i vorbă, guvernul și-a făcut datorița: a dat instrucții și porunci și marionetele lui din țeara întreagă s'au și pus în mișcare, — dar' toate sunt zădarnice. Apeluările în lipsa subscrierilor s'au încărcat numai cu praful cancelariilor oficioase.

Până acum — în timp de peste 6 săptămâni — abia s'a aflat un mariminos prelat maghiar, care a subscris 2 cuote fundamentale. Entusiasta aristocrație maghiară și însuflețiiți capitaliști au aflat de bine să exceleze prin abținerea dela subscrieri.

Întreagă presa ungerască cu rușine înregistrează acest ne mai pomenit fiasco.

Acușă guvernul, că deodată cu apelurile n'a împărțit proiectul de statut și n'a comunicat cum și prin cine are de gând să conducă insoțirea centrală.

Fruntașul »Bud. Hirap« e îndemnat, se vede, să constată, că întreaga acțiune pentru înființarea insoțirilor s'a pus pe teren fals, căci guvernul urmărește scopuri ascunse.

Numitul ziar spune apoi, că guvernul a omis din statute congresele și că centralele din provincie astfel vor fi alcătuite, încât ori-ce independență și voință liberă a funcționarilor va fi suprimată.

Dacă Maghiarii astfel vorbesc, ce să mai zicem noi? (Va urma).

Bibliografie.

»Orașul București«, articol repărit din »Enciclopedia Română«, publicată sub auspiciile »Asociației« pentru literatura română și cultura poporului român de Dr. C. Diaconovich. Cu 2 planuri și 15 ilustrațiuni. (Edit. W. Krafft în Sibiu. Preț 1 leu). Sub acest titlu a apărut în zilele din urmă o interesantă broșură, care cuprinde o amănunțită descriere a capitalei române.

»Din vremuri frumoase«. Un vals din cele mai frumoase a apărut sub titlul de mai sus, într'un elegant format artistic, ca compozițiune, pentru pian a talentului tânăr dl C. S. Stănuțescu. În extensiune de 8 pagini, această frumoasă compoziție va fi de sigur apreciată de toți pricepătorii. Damele noastre, iubitoare de muzică frumoasă, se vor grăbi a o procura cu atât mai vitor, că se vinde pentru o coroană (și porto postal) într'un scop cultural-național.

»Almanachul învățătorului român«.

Primim următorul anunț literar: Almanachul învățătorului român, ce va apăre de începerea anului școlar viitor 1898/9 e deja sub tipar.

Diferitele chestiuni cronologice, calendaristice, tipice etc, precum și alte

referințe de interes pentru învățătorii noștri, — planul de învățămînt, diverse consemnări, conspecte, statistice și altele din sfera școlii populare, — extrasele șematismelor ambelor metropoli, dar' mai virtos al Reuniriilor învățătoresci, — datele referitoare la mișcarea literaturii noastre pedagogice în legătură cu un conspect al învățătorilor ca autori și în fine tractatele cuprinse în partea literară sunt tot atâtea motive îmbucurătoare, că »Almanachul învățătorului român«, la noi unic în felul seu, nu numai va deveni adevăratul călăuz al învățătorimeii și tablou sincer al școalelor noastre, ci va umple — sper — și un gol prea simțit în literatura noastră pedagogică.

Tot astfel și ajustarea tehnică încă va satisface așteptărilor, apărînd legat frumos, pe hărțile fine și tipar acomodat.

Rog deci pe toți doritorii de a avé acest opoș și în deosebi pe frații colegi să grăbească a se însinua, căci avînd în vedere speșele cele mari și în deosebi îngrijirile serioase, de cari sînt cuprinse mai virtos azi toate întreprinderile literare, »Almanachul« se tipărește în număr cât mai restrîns.

Prețul unui exemplar abonat e 1 fl. plus speșele postale.

Despre modul de procurare voui încunoștința îndată ce a apărut »Almanachul« — pe fiecare domn abonent.

Recița-mont. (Resiczabánya) în August 1898.

Iosif Velcean, inv. rom.

»LIGA ROMÂNĂ« DESPRE »LUPTELE ROMÂNILOR«.

Liga Română scrie următoarele despre broșura noastră »Luptele Românilor«: »Tribuna« din Sibiu a avut buna idee de a scoate în broșură »Luptele Românilor«, o serie de articole publicate în numerele sale de toamnă de dl Doctor Romanus.

Alte cărți, apărute până acum în chestia națională privesc mai mult actualitatea, pe când lucrarea dlui Romanus îmbrățișează într'un breviar trecutul acestor lupte combinându-l cu actualitatea.

Sub raportul acesta, ea vine oarecum să completească tot ce s'a scris în chestia națională de vre-o 7—8 ani încoace. În aceasta residă nota cea mai bună și mai înaltă a cărții.

Deosebit autorul, pentru a o face pe cât se poate mai accesibilă a avut grijă de a o feri de ori-ce balast plictisitor și a-i da o limbă aleasă. Așa, că expunerea întreagă nu e numai succintă, fidelă și clară, dar' ea devine și atractivă.

Aceste calități noue vor face de sigur ca lucrarea dlui Romanus să fie prețuită pretutindenea. Mai ales însă în România, unde trecutul chestiei transilvane e foarte puțin cunoscut. De aceea o și recomandăm cu toată convingerea și căldura, ca pe unica carte cu darul de a introduce pe cetitor mai comod în deplina cunoaștere a chestiei naționale.

Din vremuri frumoase. Un vals din cele mai frumoase a apărut sub titlul de mai sus, într'un elegant format artistic, ca compozițiune, pentru pian a talentului tânăr dl C. S. Stănuțescu. În extensiune de 8 pagini, această frumoasă compoziție va fi de sigur apreciată de toți pricepătorii. Damele noastre, iubitoare de muzică frumoasă, se vor grăbi a o procura cu atât mai vitor, că se vinde pentru o coroană (și porto postal) într'un scop cultural-național.

»Lupta pentru drept«.

— Voci de presă. —

»Liberalul«.

»Trebuie să fim bucuroși când ni-se dă în materie de literatură juridică o traducere de valoare, din toate punctele de privire.

»Lupta pentru drept« e creațiunea acelu geniu juridic Dr. Rudolf de Ihering, care e poate cea mai strălucită și cea mai originală ilustrațiune a literaturii juridice contemporane.

Traducerea dlui Păcățianu însă e mult superioară traducerilor anterioare, și ca stil și ca aprofundare serioasă a originalului, avînd pe lângă asta avantajul de a ne prezenta penultima ediție a originalului nemțesc, ediție apărută cu un an înaintea morții lui Ihering, care a supus-o unor modificări, cari înlocuiesc stîlul științific greoiu în făntă ediție cu un stil mai ușor, accesibil și celor ne-specialiști în materie de drept.

Bursa de mărfuri din Budapesta dela 14 Sept. n. 1898

Table with columns: Sămințe, Cămințarea per hect., Prețul per 100 chilogr., etc. Rows include Grâu, Bănățesc nou, Grâu de Tisa, etc.

Table with columns: Sămințe, Soiul, Cămințarea per hect., Prețul per 100 chilogr., etc. Rows include Săcară, Orz, Ovės, Cucuruz (porumb), etc.

Table with columns: Mărfi pe termen, Grâu, Cucuruz, Ovės, etc. Rows include Grâu, Cucuruz, Ovės.

Table with columns: Produse diverse, Soiul, Cămințarea per hect., Prețul per 100 chilogr., etc. Rows include Sēm. de trif., Lucernă ungerască, etc.

Cursul pietii din Sibiu.

Din 16 Septembrie n. 1898.

Table with columns: Hărți-monetă română, Livre turcească, Imperial (15 R' aur), etc. Rows include Hărți-monetă română, Livre turcească, Imperial (15 R' aur), etc.

Bursa de Budapesta.

Din 14 Septembrie n. 1898.

Table with columns: Renta de aur ung., Renta de argint austriacă, etc. Rows include Renta de aur ung., Renta de argint austriacă, etc.

Bursa de Viena.

Din 14 Septembrie n. 1898.

Table with columns: Renta de aur ung., Renta de argint austriacă, etc. Rows include Renta de aur ung., Renta de argint austriacă, etc.

Bursa de București.

Din 2 Sept. n. — 4 ora p. m.

Table with columns: Renta rom. per 1875 5%, Renta română amort. 5%, etc. Rows include Renta rom. per 1875 5%, Renta română amort. 5%, etc.

Pentru redacție și editură responsabil: Andreiu Balțes. Proprietar: Pentru »Tipografia«, societate pe acțiuni: V. H. Dresanand.

Mătăasă Henneberg

(HENNEBERG-SEIDE)

— veritabilă numai dacă e procurată din fabricile mele —

neagră, albă și colorată dela 45 cr. până la fl. 14.65 de metru — lucie, vîrgată, caré, muștrată, Damaste etc. (cam 240 diferite calități și 2000 diferite colori și desemnuri etc.)

Pentru haine și blouse din fabrică. Privăților li-se trimite franco și liber de vamă, în casă.

Mustre se trimit cu posta primă.

[235] 35-50

(În Elveția porto postal e dublu).

Fabricile de mătasă ale lui G. Henneberg în Zürich,
(fiferant de curte c. și r.)

Deschidere de prăvălie.

Ne luăm voe a aduce la cunoștința p. t. publicului știrea, că am deschis în piața de aici, Piața mică nr. 2, în localul fostei prăvălii a lui Anton Demeter, o prăvălie de manufactură, de mărfuri de modă și pânzături, cu vînzare în mare și în detalii, în care e aplicat mai departe și domnul Anton Demeter.

Fiind în plăcuta poziție a procura și pentru această nouă întreprindere a noastră, toate mărfurile referitoare la aceasta, în cantitate mare, direct dela fabricile cele mai acreditate, cu numărare, și astfel vom fi în stare a le desface cu prețurile cele mai ieftine și pe lângă alte avantaje mai însemnate. Basași pe aceasta, recomandăm p. t. publicului în interesul seu propriu nouul nostru stabiliment, ca un loc foarte favorabil de cumpărare, care cuprinde toți articlii din bransa aceasta.

Mare asortiment, cele mai moderne stoffe de vestimente pentru dame, din toate speciile, precum și garnituri de pat și de masă, perdele de lână și de dantelă, cooperăminte de pat de mătasă și saten, albțuri pentru domni și dame, mănuși, ciorapi, dantele și ați mulți articlii de decor și toaletă, precum și toate solurile de pânzături, barchete, precum și toți articlii de modă pentru bărbați, în mare și detalii. [1789] 2-10

Pentru binevoitor sprigin se roagă subscriși

Iosif Goldstein și Isak Ascher.

Firma: Goldstein & Ascher,

Sibiu, Piața mică nr. 2

Concurs.

Pe baza planului și a preliminarului de spese se escrie prin aceasta licitațiune publică pe 24 Septembrie a. c., înainte de amezii la 10 ore, în cancelaria comunei Cisnădie, pentru censtruirea drumului vicinal Sadu—Riusadului, la care antreprietorii se invită.

Suma preliminarului este cu 8108 fl. 47 cr. proiectată. Vadiul constă din 100 fl. Licitatiunea va fi orală. Oferte în scris se primesc până la începerea licitațiunii.

Alte condițiuni mai deaproape, precum și planul și preliminarul de spese stau expuse spre vedere în cancelaria comunei Cisnădie. [1781] 3-3

Cisnădie, în 9 Septembrie 1898.

Comisiunea drumului vicinal.

A apărut și se află de vînzare la Librăria „Tipografia”, societate pe acțiuni în Sibiu. Un capitol din excelentul volum

„Paradoxe sociologice”

de Max Nordau

REPRIVIRE

Traducere de Rosmarin.

În acest capitol autorul descrie și combate frivolitatea lumii așa numite „mondaine” și-și alimentează optimismul cu o reprivire asupra progresului, ce omenirea a făcut pe toate terenele științei.

Acest capitol stă cu vrednicie alături cu cel despre „Naționalitate”, și e tot așa de frumos tradus, într'un limbaj dulce, ce reține toate finețele originalului.

Prețul broșurei este 20 cr.

„Tipografia”, soc. pe acțiuni, Sibiu.

CARTEA DUREREI

care foarte potrivit s'ar pute număr

CARTEA MÂNGĂIEREI

nu se mai află de vînzare decât în număr restrins de exemplare

elegant compactate!

Un exemplar costă fl. 50 + 5 cr. porto.

Se poate folosi și ca carte de rugăciuni.

Acestă carte a fost recomandată de cătră Exc. Sa Metropolitan Victor Mihály de Apea printr'un circular special.

„Tipografia”, soc. pe acțiuni, Sibiu.

Au eșit de sub tipar și se află de vînzare:

Chestiunea Română

în Roma.

Conferența domnului

Roberto Fava.

Prețul numai 20 cr.

„Tipografia”, societate pe acțiuni în Sibiu.

Luptele Românilor.

Articoli istorici-politici de Doctor Romanus.

Broșură de 120 pag. cuprinzînd 16 excelenți articoli asupra mersului istoric al luptelor noastre politice. O lectură foarte de actualitate.

Prețul 50 cr.

„Tipografia”, societate pe acțiuni în Sibiu.

Inserați în „Călimdarul Poporului”!

Cea mai extinsă publicitate românească se poate ajunge prin publicarea unui inserat în „Călimdarul Poporului”.

Apare în 6000 exemplare! Este cel mai popular, cel mai iubit și mai ieftin călimdar românesc.

Raportul literar al „Asociațiunii” îl pune în fruntea călimdarelor noastre și-1 numește:

Eminentul „Călimdar al Poporului”.

Se recomandă deci:

Tuturor băncilor, societăților comerciale, industriașilor, comercianților, producătorilor și tuturor întreprinderilor și întreprinzătorilor români,

cari vor să cucerească teren nou în poporul nostru, ca să deie un inserat în „Călimdarul Poporului”.

O pagină întreagă costă . . . 6 fl.

Jumătate pagină 3 fl.

„Călimdarul Poporului” propagă principiile economiei naționale, comerțului și industria națională.

Textul inseratelor, dimpreună cu taxa, sînt a se adresa la subscrișa societate editoare

până cel mult 20 Septembrie n.

După terminul acesta nu se mai pot primi inserate.

Sibiu, 10 Septembrie n. 1898.

„Tipografia”, societate pe acțiuni, Sibiu,

(Strada Poplăcii 15).

Editura „Călimdarul Poporului”.

„TIPOGRAFIA”, SOCIETATE PE ACȚIUNI, SIBIU.

Scerile eminentului și simpaticului poet și prosator

Al. Vlăhuța,

se află de vînzare pe lângă prețurile originale și anume:

„Iubire”, poezie (1888—1895), editura Carol Müller 1896 fl. 1.50

„Dan”, roman, editura librăriei E. Graeve & Comp. 1894 (1 vol.) fl. 1.75

„Dan”, roman, Biblioteca pentru toți, 4 nri. editura Carol Müller 1896, 2 volume à 32 cr. 64 cr.

„Din goana vieții”, ediția III. (1895) fl. 1.75.

„Din goana vieții”, (Biblioteca pentru toți, 3 nri), edit. C. Müller 48 cr.

„Icoane sterse”, nuvele, (Biblioteca pentru toți), edit. C. Müller 16 cr.

„Un an de luptă”, ed. C. Müller, 1895 fl. 1.25

Cel mai nou volum de nuvele:

„În vîltoare”, nuvele, editura Miloșescu 1896 fl. 1.—

Comandele se se adreseze:

„Tipografia”, societate pe acțiuni, Sibiu.

„Tipografia”, societate pe acțiuni în Sibiu.

A eșit de sub tipar și se află de vînzare la „Tipografia”, societate pe acțiuni în Sibiu

MEMORIALUL

arhiepiscopului și metropolitului

Andrieu baron de Șaguna

sau

luptele naționale-politice ale Românilor

1846—1873

de

NICOLAE POPEA,

archimandrit-vicar arhiepiscopesc.

Tomul I.

Prețul 1 fl. 30 cr.

Pentru tipar responsabil: Iosif Marschall.

La Librăria „Tipografia”, soc. pe acțiuni în Sibiu, se află de vînzare

următoarele publicațiuni

ale Societății

„Inocențiu Micu Clain”

a teologilor din Blaj

1. „Epistole către un preot tînăr” de Aloisiu Melcher. Partea I și II. 2 volume mari cu prețul redus de 1 fl. 50 cr.
2. Fata Stolerului de Matilda Cugler-Poni. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.
3. Ce n'a fost și nu va fi. Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.
4. Pipăruș Pătru. Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
5. Păcălă și Tândală. Anecdote de Silvestru Moldovan. Prețul unui exemplar 8 cr. sau 6 bani.
6. Jucării și jocuri de copii. De P. Ispirescu, călegător-tipograf. Un exemplar 25 cr. sau 50 bani.
7. Teiu legănat. Poveste de Gr. Sima al lui Ión. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
8. Colăcărul. Obiceiurile țeranilor români la nuntă, de Benedict Viciu. Un exemplar 16 cr. sau 32 bani.
9. Fieca a nouă mame. Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 14 cr. sau 28 bani.
10. Povestea lui Ignat. Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 8 cr. sau 6 bani.
11. Sfântul Nicolae. De Matilda Cugler-Poni. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
12. Îndrăcnițul. Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
13. Răstăm de mamă. Legendă populară din giurul Nășudului. De George Coșbuc. Un exemplar 6 cr. sau 12 bani.
14. Bunica de Bojena Němcová, tradusă din limba boasă de prof. Dr. Urban Iarrik. Un exemplar cu prețul redus dela 1 fl. sau 8 lei la 60 cr. sau 1 leu 20 bani.
15. Vlad și Catrina. Poveste de Gr. Sima al lui Ión. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.
16. Din bătrâni. Ghiciri, întrebări și răspunsuri, frământări de limbă, adunate de Gr. Sima al lui Ión. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
17. Pe pământul Turcului de George Coșbuc. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
18. Căldărușa cu trei picioare. Poveste franțosească de Eleonora Tănăsescu, după A. Genovay. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
19. Cenușoara. Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
20. Un peștor îndrăcniț. Novellă de Björnsterne Björnson. (1856). Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.
21. Prietenul meu Vântură-Toară. Din novelele californiene ale lui Bret Harte. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
22. Scăpărtoarea. Din povestile lui Andersen. Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.

„Tipografia”, societate pe acțiuni în Sibiu

Strada Poplăcii Nr. 15.

Biblioteca populară a „Tribunei”.

1. Pădureanca. Novellă de Ioan Slavici, 12 coale tip., broș., elegant. Un exemplar cu prețul redus dela 40 cr. sau 1 leu la 30 cr. sau 60 bani.
2. Fata Stolerului de Matilda Cugler-Poni. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.
3. Ce n'a fost și nu va fi. Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.
4. Pipăruș Pătru. Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
5. Păcălă și Tândală. Anecdote de Silvestru Moldovan. Prețul unui exemplar 8 cr. sau 6 bani.
6. Jucării și jocuri de copii. De P. Ispirescu, călegător-tipograf. Un exemplar 25 cr. sau 50 bani.
7. Teiu legănat. Poveste de Gr. Sima al lui Ión. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
8. Colăcărul. Obiceiurile țeranilor români la nuntă, de Benedict Viciu. Un exemplar 16 cr. sau 32 bani.
9. Fieca a nouă mame. Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 14 cr. sau 28 bani.
10. Povestea lui Ignat. Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 8 cr. sau 6 bani.
11. Sfântul Nicolae. De Matilda Cugler-Poni. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
12. Îndrăcnițul. Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
13. Răstăm de mamă. Legendă populară din giurul Nășudului. De George Coșbuc. Un exemplar 6 cr. sau 12 bani.
14. Bunica de Bojena Němcová, tradusă din limba boasă de prof. Dr. Urban Iarrik. Un exemplar cu prețul redus dela 1 fl. sau 8 lei la 60 cr. sau 1 leu 20 bani.
15. Vlad și Catrina. Poveste de Gr. Sima al lui Ión. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.
16. Din bătrâni. Ghiciri, întrebări și răspunsuri, frământări de limbă, adunate de Gr. Sima al lui Ión. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
17. Pe pământul Turcului de George Coșbuc. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
18. Căldărușa cu trei picioare. Poveste franțosească de Eleonora Tănăsescu, după A. Genovay. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
19. Cenușoara. Poveste de I. T. Mera. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
20. Un peștor îndrăcniț. Novellă de Björnsterne Björnson. (1856). Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.
21. Prietenul meu Vântură-Toară. Din novelele californiene ale lui Bret Harte. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
22. Scăpărtoarea. Din povestile lui Andersen. Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.
23. Fata Craiului din cetini. De George Coșbuc. Un exemplar 4 cr. sau 8 bani.
24. Strigoaica. Din fantasiile lui Nicolae Gogol. Un exemplar 20 cr. sau 40 bani.
25. Drama mamei. Baladă de George Coșbuc. Un exemplar 20 cr. sau 40 bani.
26. Taina unei vieți. De Björnsterne Björnson. (1869). Un exemplar 6 cr. sau 12 bani.
27. Vecinii. Din fantasiile lui Nicolae Gogol. Un exemplar 30 cr. sau 60 bani.
28. Păcălă în satul lui. Poveste de Ioan Slavici. Un exemplar 10 cr. sau 20 bani.
29. Sgărcitul. Comedie de Molière. Un exemplar 40 cr. sau 80 bani.
30. Lumea prostilor. Poveste de Silvestru Moldovan. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.
31. Nuscă-impărat. Poveste din popor de „Mărgineanul”. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
32. Dina-impărăteasă și peana ei aleasă. Poveste din popor de „Mărgineanul”. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
33. Fulger. Poveste în versuri de George Coșbuc. Un exemplar 5 cr. sau 10 bani.
34. Spice de aur. Culese de dascălul Ioan F. Lăzar. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
35. Un idil în Roșeni. Novellă de Bret Harte. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
36. Baba iadului. Poveste în versuri de Ioan Moța. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.
37. Prințesa fermecată. Poveste în versuri de P. Dulfu. Un exemplar 10 cr. sau 20 bani.
38. Dina Mărgărelelor. Poveste în versuri de Ioan Moța. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
39. Doi copii. Poveste de Ioan Moța. Un exemplar 10 cr. sau 20 bani.
40. O partidă în patru. De Antoniu Ghislanzoni. Un exemplar 12 cr. sau 24 bani.
41. Posacul bun de inimă. Comedie în 3 acte de Carlo Goldoni. Tradusă de domnișoarele Al. și Luc. I. Romanescu. Un exemplar 25 cr. sau 50 bani.
42. Croitorul și cei trei feciori. Poveste de Ioan Moța. Un exemplar 15 cr. sau 30 bani.
43. Mica Fădăță. De George Sand. Un exemplar 40 cr. sau 80 bani.
44. Rusalin păcurarul. Poveste de Nicolae Trimbițoiu. Un exemplar 22 cr. sau 44 bani.
45. Roma invinsă. Tragedie în 5 acte de Alexandru Parodi. Tradusă de I. L. Caragiale. Un exemplar 24 cr. sau 48 bani.
46. Clara Milici. Novellă de I. Turghenev. Traducere din limba rusă de Enea Hodoș. Un exemplar 40 cr. sau 80 bani.
47. O sută de ani. De Ioan Slavici. Un exemplar 8 cr. sau 16 bani.

Celor-ce cumpără un număr mai mare de exemplare, cu deosebire librărilor și peste tot vînzătorilor, se dă rabatul cuvenit.

Pentru „Tipografia”, societate pe acțiuni: V. H. Dressnand.